

Programmabegroting 2025-2028

3.5 Cultuur, sport en recreatie

Ambitie

Gouda is een bruisende en gezonde stad, waar het prettig wonen, opgroeien en recreëren is. Een stad met een rijk cultureel aanbod waar ruimte is voor verwondering en een unieke beleving.

De gemeente wil het culturele erfgoed van Gouda behouden, versterken en toekomstbestendig maken en haar archeologische verleden zichtbaar maken. Kansen die waterrecreatie biedt voor Gouda, aangrijpen.

Voor een aantrekkelijke en leefbare stad zijn cultuur en kunst een onmiskenbare schakel. Toegankelijkheid, een breed bereik en divers aanbod van kunst en cultuur is daarbij cruciaal.

Gouda is een gezonde stad met gezonde inwoners. Zowel lichamelijk als geestelijk. Sporten en bewegen is toegankelijk en dichtbij voor iedere Gouwenaar.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen

Investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners, bezoekers en toeristen, in samenwerking met de partners. Het benutten van kansen voor waterrecreatie. Het investeren in de verbinding van de culturele as Museum Gouda - Sint Jan – Stadhuis – Waag om de kracht van dit toonaangevende cultuurhistorische ensemble voor Gouda beter te benutten.

2) Het merk Gouda verder versterken en strategisch positioneren

Gouda is een unieke stad die veel te bieden heeft en om trots op te zijn. Daarom wil de gemeente datgene waar Gouda voor staat verder uitdragen en samen met partners werken aan versterking van het imago.

3) Versterken van het cultureel erfgoed in Gouda

Inzetten op het behoud en maatschappelijke benutting van het cultuurhistorisch erfgoed en stimuleren van onderhoud. Het uitdragen en zichtbaar maken van de geschiedenis van Gouda, ook op archeologisch gebied. Het uitvoering geven aan de herbestemmingsplannen voor het Stadhuis en een nieuwe aanwijzingsronde voor monumenten.

4) Ontwikkeling en vernieuwing van de brede culturele sector

Het stimuleren van een vernieuwend, interessant en aansprekend aanbod van kunst en cultuur voor de grote diversiteit aan Gouwenars en bezoekers van buiten Gouda.

5) Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt

De gemeente wil door de inzet van verschillende instrumenten faciliteren dat het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt toeneemt.

3.5.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Doelstelling 1: Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen

- Inzetten van de leegstandsverordening, waarbij oog is voor kwetsbare plekken in de binnenstad. Prioriteit is Kleiweg-midden, waarvoor samen met vastgoedeigenaren een ontwikkelplan wordt opgesteld.
- Uitvoeren van de activiteiten van de horecavisie en het horecaconvenant. Met de realisatie van de nieuwe fiets parkeergelegenheid op de Nieuwe Markt accommodeert de gemeente (regionale) bezoekers aan de stad en krijgt het gebied een kwaliteitsimpuls met meer kansen voor lichte horeca en terrasgelegenheid.
- Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan voor het Waterfonds op basis van diverse onderzoeken met betrekking tot de intieme vaarroute en het elektrificeren van de vaarverbinding Gouda-Reeuwijk.
- Stimuleren van de aandacht voor de brede toegankelijkheid van de binnenstad voor alle inwonersgroepen. Ondernemers worden ondersteund bij het verbeteren van de toegankelijkheid van de binnenstad, bijvoorbeeld door deelname aan de Ongehinderd Route.
- Voorbereidend onderzoek uitvoeren richting een toekomstperspectief Goudse binnenstad (nieuwe Winkelvisie).

Doelstelling 2: Het merk Gouda verder versterken en strategisch positioneren

- Aan de slag met de strategie stadsmarketing en bouwen aan een gezamenlijk merkverhaal voor Gouda met interne en externe partijen. Hiermee wil de gemeente Gouda een sterker imago bereiken en een hogere waardering van bezoekers, bewoners en bedrijven. Via een imago-onderzoek worden de resultaten getoetst.
- Versterken van de lokale vrijetijdseconomie door het verhogen van de bekendheid, de bestedingen binnenstad en het meerdaags verblijf. Het koersdocument toerisme biedt de kaders voor de aanpak van toerisme waarbij ook duurzaamheid aandacht krijgt. Dit wordt jaarlijks gemonitord.
- In de geest van Gouda 750 werkt de gemeente aan het versterken van de gemeentelijke evenementen door inzet op financiering, subsidies en organisatiekracht. Sinds 2024 is het evenement de Verwondering toegevoegd aan de sterevenementen.

Doelstelling 3: Versterken van het cultureel erfgoed in Gouda

- Versterken van het taakveld erfgoed voor een betere borging van erfgoedwaarden en actueel erfgoedbeleid, zoals het uitwerken van de Historische Lintvisie, het actualiseren van de Archeologische Basiskaart en het voorbereiden op een nieuwe toekomstvisie: een programma Erfgoed 2026-2031.
- De conclusies uit het meerjarig aanwijzingsprogramma gemeentelijke monumenten naar de categorieën naoorlogs en Post 65 erfgoed leiden tot een selectieve lijst potentiële nieuwe monumenten en beeldbepalende panden. Er is bovendien aandacht voor militair erfgoed en archeologie. De uitbreiding van de monumentenlijst biedt een betere vertegenwoordiging van het Goudse erfgoed door meer tijdslagen heen.
- Het verder doorontwikkelen van het archeologisch depot en voorbereiden op het publiekstoegankelijk(er) maken van het depot voor inwoners, belangenorganisaties en belangstellenden uit een groter publiek.
- Uitvoering geven aan de adviezen uit de beleidsevaluatie 2024 rondom erfgoed en verduurzaming, waaronder actualisatie van beleid. Verbeteren van de informatievoorziening vanuit de gemeente en proactieve kennisdeling over monumenten en beleid, waardoor monumenteneigenaren beter geïnformeerd zijn over regelgeving en subsidiemogelijkheden.
- Opstellen en uitvoeren plan van aanpak archeologie Westergouwe.

Doelstelling 4: Ontwikkeling en vernieuwing van de brede culturele sector

- Stimuleren van een vernieuwend, interessant en aansprekend aanbod van kunst en cultuur passend bij de diversiteit aan Gouvenaars en bezoekers van buiten Gouda. Uitvoeren van de lopende Cultuurnota 2023- 2027 "Gouda sterker met Cultuur!", waaronder het voortzetten en doorontwikkelen van de subsidieregeling Cultuur: Innovatie & Ontwikkeling, stimuleren van jongerencultuur en het uitvoeren van een tussenevaluatie.
- Vervolgstappen nemen op het haalbaarheidsonderzoek over verbetering museumfunctie, inclusief verduurzaming en toegankelijkheid van Museum Gouda.
- Vervolgstappen nemen ten aanzien van de Business Case van de Goudse Schouwburg. Centraal daarbij staat hoeverre technische en esthetische aspecten van het bestaande gebouw aansluiten bij huidige standaarden voor regulier gebruik en commerciële verhuur.
- De invulling van de tweede verdieping van De Chocoladefabriek concretiseren en voorleggen aan de raad. Belangrijk aandachtspunt is de balans tussen de betekenis van de toekomstige invulling voor Gouvenaars, de aanvulling op het concept van de Chocoladefabriek en de mogelijke kosten en inkomsten.
- Het opgestelde beleid voor kunst in openbare ruimte operationaliseren en uitvoeren. Dit gaat over onderhoud, herstel en opslag van de bestaande collectie en richtlijnen bij eventuele uitbreiding van de collectie.
- Voorbereidende stappen nemen in het opzetten van de exploitatiesubsidie voor de stichting stadhuis.
- Concretiseren samenwerkingsplannen voor stedelijke cultuurregio Midden-Holland.

Doelstelling 5: Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt

- Concretiseren van de in 2024 opgestelde ambities in het IHP Onderwijs voor gymzalen en sporthallen.
- Conform de in 2024 vastgestelde sportnota en de GALA-plannen inzetten op beweegaanbod voor de doelgroepen jongeren en ouderen. Bijvoorbeeld door voortzetting van het Volwassenenfonds voor inwoners met een

minimuminkomen. In samenwerking met het onderwijs komen tot een structuur waarmee het bewegingsonderwijs op scholen toekomstbestendig (personeel, accommodatie) georganiseerd is.

- Het realiseren van sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte op een aantal plekken in de stad. Voor 2025 staat in ieder geval de Skills Garden in Westergouwe op het programma.
- Starten met het programma Goudse Aanpak Veilig & Plezierig Sporten. In eerste instantie met (voetbal)clubs, de KNVB én lokale ambassadeurs van een veilige en respectvolle sport. Het doel is te komen tot één waarden- en normenbeleid voor de clubs, waarbij meer aandacht komt voor de basiseisen van sociale veiligheid, het belang van voldoende en goed opgeleide scheidsrechters, de voorbeeldrol van trainers en coaches, incidentenmanagement en het betrekken van partnerorganisaties in de wijk.
- De eigendomsafspraken met verenigingen op orde brengen en uniformeren. In de afgelopen (tientallen) jaren zijn er verschillende situaties ontstaan met betrekking tot eigendom, huur en recht van opstal bij de verenigingen met 'eigen' gebouwen.
- Verbeteren van de financiële robuustheid van SPORT•GOUDA en verduurzamingsmaatregelen treffen voor sportaccommodaties, zoals het Groenhovenbad.

3.5.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Verbonden partijen	Doel
Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland	<p>De natuur- en recreatiegebieden van Groenalliantie maken onderdeel uit van een groter groen recreatief netwerk en zijn van groot recreatief belang voor Gouda en haar directe omgeving. De Groenalliantie werkt aan goed ingerichte en beheerde recreatiegebieden die bijdragen aan een actieve en gezonde samenleving. In de recreatiegebieden is het onder andere mogelijk om te wandelen, fietsen, spelen, sporten, kanoën, varen, vissen, en te genieten van natuur en landschap.</p> <p>Voor de natuur- en recreatiegebieden van Groenalliantie betekent een groeiende aandacht voor een gezond leven dat er meer ruimte wordt gezocht voor fietsen en wandelen, voor meer avontuurlijke en sportieve vormen van bewegen zoals bootcamp, crossfit, wielrennen, steppen en skaten en voor vormen van bezinning en ont stressen zoals buitenyoga, natuurroutes en mindfulness. Hiermee vergroot de bekendheid van de gebieden en wordt een bezoek aan de gebieden gestimuleerd.</p> <p>Om de toenemende drukte in de gebieden beter te spreiden, worden in 2025 de mogelijkheden onderzocht om de gebieden uit te breiden. Daarnaast werkt Groenalliantie in 2025 aan het realiseren van gemarkeerde wandelroutes en meer sport- en beweegvoorzieningen. Deze wandelroutes zijn leuk en interessant, maar helpen ook om bezoekersstromen te geleiden. De routes krijgen een thematische in vulling. Ook wil de Groenalliantie haar gebieden beter bereikbaar maken voor mensen met een beperking. Ook worden er voor de recreant faciliteiten aangelegd die schoon, heel en veilig zijn. Een voorbeeld hiervan zijn de nieuwe toiletten en fietsenstallingen in ieder gebied.</p>
Streekarchief Midden-Holland	SAMH bewaart conform de Archiefwet de archieven van de besturen en ambtelijke instellingen van de gemeenten Gouda, Krimpenaerwaard, Krimpen aan de IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en de Omgevingsdienst Midden Holland.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de haven- en liggelden ter dekking van de kosten voor het beheer en onderhoud van de kademuuren, aanlegplaatsen etc.
SPORT•GOUDA B.V.	Het doel van SPORT•GOUDA is het bevorderen van sport en beweging in de stad Gouda. Dit wordt bereikt door het beheren en exploiteren van sportaccommodaties, het organiseren van sportactiviteiten, en het stimuleren van sportdeelname onder inwoners van alle leeftijden, met als uiteindelijke doel een gezonde en actieve gemeenschap te ondersteunen.

3.5.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Toelichting	Indicator	Databron
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners, bezoekers en toeristen, in samenwerking met de partners. Het benutten van kansen voor waterrecreatie.	Aantal personen met een hotelovernachting	Cijfers Toerisme Gouda
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners, bezoekers en toeristen, in samenwerking met de partners. Het benutten van kansen voor waterrecreatie.	Gemiddelde uitgaven per persoon per bezoek	Cijfers Toerisme Gouda
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners, bezoekers en toeristen, in samenwerking met de partners. Het benutten van kansen voor waterrecreatie.	Aantal bezoekers attracties binnenstad (top 5)	Cijfers Toerisme Gouda
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners, bezoekers en toeristen, in samenwerking met de partners. Het benutten van kansen voor waterrecreatie.	Leegstand binnenstad	Schouw Gemeente Gouda
Versterken van het cultureel erfgoed in Gouda	Inzetten op het behoud en maatschappelijke benutting van ons cultuurhistorisch erfgoed en stimuleren van onderhoud. Het uitdragen en zichtbaar maken van de geschiedenis van Gouda, ook op archeologisch gebied.	Leegstand van rijksmonumenten	(Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed) https://inspectieoe.databank.nl/jive
Ontwikkeling en vernieuwing van de brede culturele sector	Het stimuleren van ontwikkeling en herstel in de culturele sector is noodzakelijk. Om een interessant en aansprekend aanbod van kunst en cultuur voor de grote diversiteit aan Gouwenaren te realiseren en bezoekers te blijven trekken. Het cultureel bereik wordt verbreed door het uitvoeren van cultuurnota o.a. via het totstandbrengen van een innovatiefonds.	Tevredenheid culturele aanbod in Gouda	(Stadspeiling Gouda, Cultuur)
Ontwikkeling en vernieuwing van de brede culturele sector	Het stimuleren van ontwikkeling en herstel in de culturele sector is noodzakelijk. Om een interessant en aansprekend aanbod van kunst en cultuur voor de grote diversiteit aan Gouwenaren te realiseren en bezoekers te blijven trekken. Het cultureel bereik wordt verbreed door het uitvoeren van cultuurnota o.a. via het totstandbrengen van een innovatiefonds.	Percentage inwoners dat (vaak of soms) culturele activiteiten in Gouda bezoekt	(Stadspeiling Gouda, Cultuur)
Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt	De gemeente wil door de inzet van verschillende instrumenten faciliteren dat het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt toeneemt.	Percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat minimaal één keer per week sport	Goudse Sportdeelname Index (jaarlijks)
Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt	De gemeente wil door de inzet van verschillende instrumenten faciliteren dat het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt toeneemt.	Percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat voldoet aan de beweegrichtlijnen	Goudse Sportdeelname Index (jaarlijks)

3.5.4 Wat gaat het kosten?

3.5.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten	23.989	23.470	22.844	22.823
Baten	-3.496	-3.471	-3.069	-3.069
Saldo van baten en lasten	20.493	19.999	19.775	19.754
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-242	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	20.251	19.999	19.775	19.754

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.5.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Startbegroting	19.947	19.640	19.300	18.945
Autonome en administratieve ontwikkeling	188	243	359	692
Kadernota	0	0	0	0
Nieuwe ontwikkelingen/ bestuursrapportage	116	116	116	116
Totaal	20.251	19.999	19.775	19.754

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.5.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028
2.3 Recreativee havens	512	511	511	511
5.1 Sportbeleid en activering	7.983	8.059	8.072	8.064
5.2 Sportaccommodaties	235	138	84	78
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.867	4.860	4.779	4.773
5.4 Musea	3.142	3.142	3.142	3.142
5.5 Cultureel erfgoed	1.312	847	745	745
5.6 Media	2.441	2.441	2.441	2.441
Totaal	20.493	19.999	19.775	19.754

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.6 Leefbaarheid en veiligheid

Ambitie

Alle Gouvenaars moeten kunnen wonen en opgroeien in veilige, leefbare buurten en wijken. Binnen het programma Leefbaarheid en veiligheid wordt gewerkt aan een breed scala aan onderwerpen. Het gaat hierbij om zowel het voorkomen (preventie) als het bestrijden (repressie) van problemen variërend van ondermijning, drugscriminaliteit, jeugdcriminaliteit en -overlast tot mensenhandel en (woning)inbraken.

Veiligheid wordt mede bepaald door de sociale verbondenheid in de buurt en de situatie op straat, waar buurtbewoners elkaar kunnen aanspreken. Voor een effectieve aanpak van veiligheidsvraagstukken is de verbinding en samenwerking met en inzet van tal van partijen in de veiligheidsketen en ook daarbuiten essentieel. Stadstoezicht ondersteunt de uitvoering van het beleid met toezicht en handhaving.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Duurzaam terugdringen van ondermijnende criminaliteit

Ondermijning betekent dat criminelen legale middelen inzetten om op illegale wijze geld te verdienen. We willen voorkomen dat de gemeente Gouda criminelen of criminele organisaties bewust of onbewust faciliteert en zij kunnen investeren in de reguliere economie. Onder de ondermijningsaanpak vallen ook de aanpak op drugscriminaliteit, criminele families/netwerken en mensenhandel.

2) Daling van het totaal aantal High Impact Crimes en het aanpakken van gedigitaliseerde criminaliteit

Het aantal woninginbraken is de afgelopen jaren flink afgenomen. Dit resultaat moet structureel vastgehouden worden. Er is daarnaast een duidelijk verschuiving gaande naar cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Het weerbaarder maken van inwoners en ondernemers hiertegen heeft de komende jaren prioriteit.

3) Afname jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

Veel van de veiligheidsvraagstukken in Gouda kunnen hier direct aan gelinkt worden. Snel inspelen op (criminele) trends en ontwikkelingen. Dit door de inzet van verschillende interventies en samen met Stadstoezicht, het Sociaal Domein en andere partners.

4) Een verdere professionalisering van het beleid en de uitvoering rondom vergunningen

Hierbij ligt de focus op gezonde horeca, Bibob-toetsing en evenementenveiligheid. Gestreefd wordt naar een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid.

5) Voorkomen van polarisatie en radicalisering

Een groeiende groep Nederlanders voelt zich onzeker over de toekomst. Er is een sluimerend gevoel van onbehagen en onvrede. Een deel keert zich af van politieke instituties en is gevoelig voor complotdenken en ander radicaal gedachtegoed. De gemeente willen dergelijke gevoelens in goede banen leiden.